

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

ПОГОДЖЕНО

на засіданні вченої ради
факультету української та іноземної філології
протокол № 4 від « 7 » квітня 2023 р.
Голова П. Мацьків Петро МАЦЬКІВ

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
української літератури та теорії літератури
протокол № 4 від « 5 » квітня 2023 р.
Завідувача кафедри П. Іванишин Петро ІВАНИШИН

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні приймальної комісії
протокол № 5 від « 10 » 04 2023 року

Голова приймальної комісії

Ректор В. Бодак Валентина БОДАК

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня **доктора філософії**

за спеціальністю **035 «Філологія» (Теорія літератури)**

на основі ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Дрогобич, 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Зміст програми для складання вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 035 «Філологія (Теорія літератури)» передбачає виявлення рівня володіння майбутніми аспірантами здобутків гуманітарної науки у галузі філології. *Основна мета* – фахове випробовування і виявлення професійної компетентності вступників в галузі філологічної науки, зокрема, пізнавальноінтелектуальної, методологічної, інформаційної, стимулюючої, оцінної, аналітичної, комунікативної, творчої, методичної, дослідницької, соціальної тощо.

Майбутній аспірант повинен *знати*:

- історію розвитку філології;
- бути ознайомленим із основними літературознавчими та мовознавчими концепціями, підходами та поглядами вітчизняних та зарубіжних вчених;
- предмет навчальної дисципліни із відповідними спеціалізаціями (української мови, української літератури, теорії літератури, літератури зарубіжних країн, загального мовознавства, германських мов);
- основні методології, методи та методики філологічних досліджень.

Майбутній аспірант повинен *вміти*:

- окреслювати сутність явищ і процесів, що відбуваються в сучасній філології;
- аналізувати сучасний стан і тенденції розвитку вітчизняної і світової філологічної науки;
- логічно будувати структуру наукового дослідження;
- послідовно і систематично розвивати методологічний рівень власної наукової свідомості;
- вільно оперувати філологічними знаннями;
- практично використовувати філологічні методології, методи та методики.

Теорія літератури

1. Мистецтво як форма суспільної свідомості і колективного підсвідомого. Література як вид мистецтва.
2. Основні функції художньої літератури.
3. Предмет теорії літератури як науки.
4. Методологічний плюралізм у сучасному літературознавстві. Проблема духовних, світоглядних та естетичних пріоритетів.
5. Аспекти вивчення літературних явищ: історико-генетичний, структурно-морфологічний, історико-функціональний.
6. Проблема ідейності (тенденційності) літератури.
7. Теоретико-літературна думка античної епохи. Перші герменевти.
8. Теоретико-літературна думка середньовіччя та епохи Відродження. Поняття екзегетики.
9. Естетико-літературні теорії в німецькій класичній філософії.
10. Проблеми теорії літератури в працях просвітителів та романтиків.
11. Міфологічна школа, її філософська основа. Неоміфологізм.
12. Біографічна школа в літературознавстві.
13. Культурно-історична школа в літературознавстві.
14. Психологічний напрям в історичній школі.
15. Порівняльно-історична школа в літературознавстві. Проблематика сучасної компаративістики.
16. Естетичні погляди Т.Шевченка. Поет про суспільні функції літератури.
17. Проблеми теорії літератури в працях представників вітчизняної компаративістики.
18. Духовно-історична школа. Спорідненість її з “філософією серця” в українській літературі.
19. Психолінгвістична теорія Олександра Потебні.
20. Теоретико-літературні погляди Івана Франка.
21. Філологічна школа в європейському та українському літературознавстві.
22. Основні етапи розвитку українського літературознавства у XX ст.
23. Герменевтика і її роль у пізнанні літературного твору.
24. Структурально-семіотична методологія, її основні концепти.
25. Специфіка постструктуральних підходів.
26. Постколоніальна критика у світовому та національному вимірах.
27. Літературний твір як естетична система. Мега-, макро- та мікрообрази.
28. Мовні рівні образотворення.
29. Поняття літературної комунікації.
30. Художній текст і художній твір.
31. Образна природа художньої літератури. Класифікація художніх образів.
32. Критерії художності літературного твору.
33. Макроструктура літературного твору. Її елементи.
34. Поняття про літературний процес. Константно-атрибутивне та історично-змінне в розвитку літератури.
35. Літературна генологія. Особливості епічного, ліричного та драматичного типів художньої творчості.
36. Поняття про зовнішню і внутрішню форму літературного твору.
37. Основні напрями сучасного літературознавства. Їх характеристика (на вибір).
38. Національна самобутність, сутність і самодостатність літератури. Міжлітературні взаємини.
39. Зміст твору. Змістові компоненти твору. Сенс твору.
40. Літературні напрями, течії, школи.

41. Літературний стиль.
42. Художній (творчий) метод. Типи методів.
43. Види і жанри епічних творів.
44. Види і жанри ліричних творів.
45. Види і жанри драматичних творів.
46. Проза і вірш як різновиди художнього мовлення. Версифікація.
47. Архітектоніка і композиція.

Список рекомендованої літератури

1. Андрусів С.М. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років XX ст. Тернопіль-Львів, 2001.
2. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М.Зубрицької. Львів, 1996.
3. Войтюк А.Ю. Літературознавчі концепції І.Франка. Львів, 1981.
4. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Підручник. К., 2001.
5. Гром'як Р.Т. Естетика і критика. К., 1975.
6. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: Пер. з нім. К.: Юніверс, 2000. Т. I. Герменевтика I: Основи філософської герменевтики. 464 с.
7. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: Пер. з нім. К.: Юніверс, 2000. Т. II. Герменевтика II: Доповнення. Показчики. 478 с.
8. Домбровський В. Українська стилістика й ритміка. Українська поетика. Мюнхен, 1993.
9. Донцов Д. Дві літератури нашої доби. Львів, 1991.
10. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т.Левчук. К., 1997.
11. Іванишин В. Непрочитаний Шевченко. Дрогобич, 2001.
12. Іванишин В. Нариси з теорії літератури. К., 2010.
13. Іванишин В. Тезаурус до курсу "Теорія літератури". Дрогобич, 2007.
14. Іванишин В., Іванишин П. Пізнання літературного твору. Дрогобич, 2003.
15. Іванишин М.В. Дискурс національної ідентичності в українському постколоніальному літературознавстві: монографія. Дрогобич: Посвіт, 2015. 208 с.
16. Іванишин П. Вульгарний «неоміфологізм»: від інтерпретації до фальсифікації Т.Шевченка. Дрогобич: ВФ «Відродження», 2001. 174 с.
17. Іванишин П.В. Критика і метакритика як осмислення літературності: монографія. К.: ВЦ "Академія", 2012. 288 с.
18. Іванишин П. Національний спосіб розуміння в поезії Т.Шевченка, Є.Маланюка, Л.Костенко: монографія / П.В.Іванишин. К.: Академвидав, 2008. 392 с.
19. Іванишин П. Національно-екзистенціальна інтерпретація (основні теоретичні та прагматичні аспекти): Монографія. Дрогобич: ВФ "Відродження", 2005. 308 с.
20. Іванишин П. Поезія Петра Скуня (Художнє вираження національно-духовної ідентифікації ліричного героя). Дрогобич: ВФ «Відродження», 2003. 296 с.
21. Іванишин П. Постмодернізм і національно-духовна ідентифікація. *Українські проблеми*. 1999. №1-2. С. 123-130.
22. Іванишин П. Свобода нації: герменевтика політичної та культурної дійсності: монографія. Львів, Піраміда, 2015. 564 с.
23. Іванишин П.В. Українське літературознавство постколоніального періоду: монографія. К.: ВЦ "Академія", 2014. 192 с.
24. Качуровський І. Нарис компаративної метрики. Мюнхен, 1985.
25. Качуровський І. Строфіка. Мюнхен, 1967.
26. Качуровський І. Фоніка. Мюнхен, 1974.
27. Квіт С.М. Герменевтика. К.: Вид. дім. «Києво-Могилянська академія», 2005. 42 с.
28. Квіт С. Основи герменевтики. К., 2003.

29. Ковалів Ю.І. Літературна герменевтика: Монографія. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 240 с.
30. Ковалів Ю. Літературознавча енциклопедія: У 2 т. К., 2007.
31. Коцюбинська М.Х. Література як мистецтво слова. Деякі принципи літературного аналізу художньої мови. К., 1965.
32. Краснова Л. До проблем аналізу та інтерпретації художнього твору. Дрогобич, 1997.
33. Лановик З. Hermeneutica Sacra. Тернопіль: РВВ ТНПУ, 2006. 587 с.
34. Левчук Л. Західноєвропейська естетика XX століття: Навчальний посібник. К.: Либідь, 1997. 224 с.
35. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 626 с.
36. Лесин В.М., Пулинець О.С. Словник літературознавчих термінів. К., 1971.
37. Літературознавчий словник-довідник / Р.Гром'як, Ю.Ковалів та ін. К., 1997.
38. Мітосик З. Теорії літературних досліджень / Переклав з польської Віктор Гугменюк. Сімферополь: Таврія, 2003. 408 с.
39. Моклиця М. Основи літературознавства. Тернопіль, 2002.
40. Наєнко М. Українське літературознавство. Школи, напрями, тенденції. К., 1997.
41. Пахаренко В. Українська поетика. Черкаси, 2002.
42. Пахаренко В. Основи теорії літератури. К., 2007. 320 с.
43. Ткаченко А.О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства). К., 1998. (К., 2003).
44. Франко І. Краса і секрети творчості. К., 1980.
45. Фролова К.П. Цікаве літературознавство. К., 1987.
46. Яус Г.Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика / Пер. з нім. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2011. 624 с.
47. Burzuńska A., Markowski M.P. Teorie literatury XX wieku. Podręcznik. Kraków: Znak, 2006.
48. Chrzastowska B., Wyslouch S. Poetyka stosowana. Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, б.р.
49. Kulawik A. Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego. Kraków: Antykwa, 1997.
50. Literatura. Teoria. Metodologia. Pod redakcją naukową Danuty Ulickiej. Warszawa, 2001.
51. Nycz R. Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze. Kraków, 2000. 348 s.
52. Rosner K. Hermeneutyczny model obcowania z tekstem literackim. *Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze* / Studia pod redakcją Stefana Sawickiego, Andrzeja Tyszczyka. Lublin, 1992. С. 241-252.
53. Słownik terminów literackich / Pod redakcją Janusza Sławińskiego. Wrocław, 2000.

Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань на вступному випробуванні проводиться за шкалою 100-200 балів:

Кількість балів	Вимоги
1-99	Правильні відповіді на питання білета та додаткові питання відсутні. Володіння матеріалом фрагментарне. Володіння матеріалом фрагментарне. Під час відповіді допущено грубі помилки.
100	Відповіді на питання білета неповні, частково відсутні, на переважну більшість додаткових питань відповіді неправильні. Зміст жодного з питань не розкритий повною мірою.
110	Володіння матеріалом фрагментарне. На більшість питань відповіді неповні, частково відсутні, на додаткові питання дано неповні відповіді з великою кількістю помилок та неточностей.
120	Відповіді на питання білета неповні, частково відсутні, зміст жодного з питань не розкритий повною мірою, допущено низку грубих помилок.
130	Відповіді на окремі питання відсутні. Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами у знаннях.
140	Відповіді на питання неповні, їх зміст розкрито лише частково. Допущено низку грубих помилок та неточностей.
150	Відповіді на питання в основному правильні, їх зміст загалом висвітлено. Допущено низку неточностей і помилок.
160	Відповіді загалом правильні, їх зміст у цілому розкрито. Проте у процесі відповіді допущено низку неточностей та помилок.
170	Відповіді в основному правильні, їх зміст загалом висвітлено. Відтворення матеріалу свідоме і повне, з деякими неточностями.
180	Відповіді на питання повні, їх зміст розкрито на достатньому рівні. Знання відповідної термінології. Судження логічні й обгрунтовані. Ілюстрування матеріалу прикладами.
190	Відповіді на питання повні, їх зміст розкрито на високому науковому рівні. Оперування основними термінами. Ілюстрування матеріалу відповідними прикладами.
200	Володіння матеріалом глибоке та усвідомлене. Відповіді на питання вичерпні. Виклад матеріалу обгрунтований, логічний та переконливий. Присутнє вміння давати оцінку педагогічним явищам і процесам. Вільне оперування основними термінами. Ілюстрування матеріалу власними прикладами.

Голова предметної комісії

Г. Шаф

Ігор НАБИТОВИЧ